Region Stockholm

Hälso- och sjukvårdsnämnden SÄRSKILT UTTALANDE 2022-03-25

Liberalerna
Centerpartiet
Kristdemokraterna
Miljöpartiet
Socialdemokraterna

Ärende 30

Yttrande över samsjuklighetsutredningens delbetänkande (SOU 2021:93) Från delar till helhet – en reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet (HSN 2021-2795)

Personer med samsjuklighet, i detta fall missbruk eller beroende och annan psykiatrisk diagnos, utgör en särskilt utsatt grupp i samhället med generellt dålig hälsa och stor överdödlighet. Det finns tydliga samband mellan svårare missbruk och psykisk sjukdom i kombination med social utslagning såsom hemlöshet, arbetslöshet och skuldsättning. Därtill är andelen personer som har begått eller varit utsatt för brott högre bland personer med samsjuklighet än i övriga befolkningen.

Följaktligen har personer med samsjuklighet ett särskilt behov av vård, behandling och stöd. Vissa har endast behov av behandling av de psykiatriska tillstånden inklusive skadligt bruk och beroende, medan andra också har omfattande behov av sociala insatser. Samsjuklighetsbredningen har därför i uppdrag att föreslå hur sådana samordnade insatser kan säkerställas.

Utöver förvaltningens yttrande över samsjuklighetsutredningens delbetänkande vill Liberalerna (L), Centerpartiet (C), Kristdemokraterna (KD) och Miljöpartiet (MP) framföra följande.

Samsjuklighetsutredningens delbetänkande tar upp en rad förslag som syftar till att reformera samhällets insatser för denna särskilt utsatta grupp.

L, C, KD och MP vill särskilt lyfta förslaget om att regionernas hälso- och sjukvård får ansvar för all behandling av skadligt bruk och beroende. Det är positivt att förslaget inte är avgränsat till personer med samsjuklighet, utan att det omfattar allt det som idag brukar benämnas missbruks- och beroendevård, inklusive de insatser som utgör behandling inom heldygnsvård. Det innebär ett förändrat huvudmannaskap, och således ett mer renodlat ansvar mellan region och kommun, för vård och stöd till alla personer med skadligt bruk eller beroende.

Vidare vill L, C, KD och MP särskilt framhäva utredningens förslag om att stärka det sjukdomsförebyggande och skadereducerande arbetet. Exempelvis har Region Stockholm under flera år utvecklat sådana åtgärder, inte minst genom sprututbytesverksamheter. Beträffande sprututbyte, är det positivt att utredningen föreslår att syftet med verksamheten inte bara ska vara att minska infektionsrisk utan även att främja psykisk och fysisk hälsa. I detta ingår bland annat att alla regioner måste tillhandahålla sprututbyte och att tillstånds- och bostadskravet tas bort för sådan verksamhet, liksom att starta ett försök i landet med en hälsocentral i form av lågtröskelverksamhet med brukarrum.

På motsvarande sätt är det positivt att utredningen anser att narkotikastrafflagen, inklusive kriminalisering av eget bruk, behöver utvärderas. Inom ramen för ett sådant uppdrag bör det belysas hur kriminaliseringen påverkar möjligheten för personer med samsjuklighet, och övriga personer med skadligt bruk eller beroende, att få en samordnad, behovsanpassad och personcentrerad vård och omsorg. I sammanhanget bör nämnas att det aldrig tidigare har utvärderats hur kriminalisering påverkar möjligheten för målgruppen att få en samordnad och behovsanpassad vård.